

מסורת הש"ס

(א) זכחים ס. תמורה כא.
[תוספתא סנהדרין פ"ג],
(ב) [חגיגה ג: ויש"ב],
(ג) [זכחים ג. ס: ד] (ד) [ראה
יד כג], (ה) [במדבר יח],
(ו) רש"א. ראשונה, (ז) רש"א.
קריאה והידוי מעשר שני
בשנה ב', (ח) [דק"ח: ולפנינו
הגרסא רבא], (ט) [משנה ג],

תורה אור השלם

1. וְאָכַלְתָּ לֶפָנַי יי
אֶלְדִּיךָ בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יי
יִבְחַר לִשְׁכֹּן שְׁמוֹ שָׁם
וּמִעַשְׂרֵי דִגְנֶךָ תִּתֶּנְתָּ
וְיִצְהָרְךָ וּבִכְרֹת בְּקֶרֶךְ
וּבְאֵנָךְ לַמֶּלֶךְ תִּתֶּנְתָּ
לִצְרָאָה אֵת יי אֶלְדִּיךָ כִּי
זֶה הוּא; דְּבָרִים יי כג
2. וּבָאֵת אֶל הַכּוֹהֵן אֲשֶׁר יי
יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם וְאָמְרָתָּ
אֵלָיו הִנֵּה הָיָה לִּי דָּוִד לִי
אֶלְדִּיךָ בְּכַתֵּם אֵל
הָאָרֶץ שִׁשְׁבַּע יי
לִאֲבִיתִיו לֹחֶת לֶנֶחֶם
דְּבָרִים יי כג

הגהות הב"ח

(ה) גמרא מחמת
חיובין: כלל ודא
מחמק: (ב) ש"ס דלמא
בבבירי הגר. ג"כ עיין
במס' ד"ה הספיק דר'
במס' ד"ה לנשטיב דרמא
ונכרי: (ג) רש"י ד"ה שלשה
ד"ה נכספרי. ר"ה ונכספרי
דמורה ק"כ: (ד) רש"י
ד"ה יכול עולה אדם מעשר
שני זמון: (ה) ד"ה
אפילו וכו' אלינא דר"ה
דקדושא צום: (ו) ד"ה
דא וכו' מלי מינעי
דלה לעל: (ז) בא"ד
דמיון ה"ל בלאו הקיאא
דכל היכא דלמלי סו
רש"י וקא דקדמיר
לעורום: כלל ודא
מחמק: (ח) בא"ד ואל
דממעטין ואל דמך
הקיאא וכו' קין חלוקין
קדשי קדשים וקדשי
קלסין: (ט) בא"ד ועממא
דבבירי ואל משום קדושא
הבית אלא:

מֵאִמָּהִי חִיבִין עֲלֵיהֶן. מִיָּתֵה זֶר הָאֲכֹלִין
וְכוֹלֵן שְׂמִינִין בְּסַפְרֵי ד' (א) יִכּוֹל יַעֲלֶה אִדָּ
בְּטֹבְלָה וְצִרִין לַהֲפִירֵשׁ מַעֲשֵׂרוֹת וְקִאֲמֵר
בְּלֹא פִדְיוֹן: ס"ל כו'. לְפִיכָךְ טַעוּן ב' **זכור**
דְּכֹרֶשׁ פִּשְׁטָא לִיה וּבְמַעֲשֵׁר מִיבְעִי
לְמַד דְּלֹא דְמִלָּה. וְכִינן דְּמִלָּה לֹא
יִשְׁאִירָכָה נִפְרֹךְ נִמְי לִיבֵּה דְמִלָּה: וְהָא
פְּסִיקָא לִיה. וּמִיּוֹ דִּישְׁרָלָל אֲפִילוּ
עֵיבֻרָבָא חִיכָא לְמִימֵר: וְנִיְהִידֵר דִּינָא
וְנִיְסִי בְּמֵה הֵלֵךְ. לְמַה לִּי הִיקְשָׁא
וְנִימַח בְּכֹר יִיכִת וְחֹרֵר הֵדִין הֵלֵךְ
הַשּׁוּה שִׁבְחֵן שְׁטַעוּנִין הַבֵּאת מִקּוֹס
וְהִינֵן גּוֹהֲגִין אֲלֵךְ בְּזֵי הַבֵּית: אִדָּ
מוֹצֵת. זֶה לְמַתָּן דְּמִינִין חֹזֵר לִהֲנַחֵם:
וְהִי קַסְבֵּר. הִיא מִנָּה דְּפִשְׁטָא לִיה
בְּכֹר טַפִּי מִמַּעֲשֵׁר: אִי קַסְבֵּר קְדוּשָׁה
רִאשׁוֹנָה. שֶׁל צִית קְדָשָׁה לְשַׁעֲתָה
וְקְדָשָׁה לְעַמִּיד לְבָא כִי הִיכִי דְּכִצִּירָא
לִיה בְּקְדוּשַׁת הָאֲרִץ וְקָא מִיבְעִיָּה לִיה
מִי קִרְיָא בִּיָּה הַשְׁתֵּל בְּלֹא חוּמָה
לְפָנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אִו לֹא כֹר פִּשְׁטָא
מַעֲשֵׁר מְכֹבֹר: אֲפִי' דְּכֹר נִמְי.
קַסְבֵּר וְיֹאכֵל דֵּהָא מֵאֵן דְּלִית לִיה
קְדָשָׁה לְעַמִּיד לְבָא כְּכִצִּירָא לִיה
מִקְרִיבִים אֲע"פ שֶׁאֵין צִית דְּאֲמִרִין
בְּמַגִּילָה נִקְרֵאת (דף ט:.) ה"ג וְאִי
קַסְבֵּר לֹא קְדָשָׁה אֲפִילוּ בְּכֹר נִמְי
יִיבְעִי. וְאִי קַסְבֵּר קְדוּשַׁת הַבֵּית
בְּטֹבְלָה וּמִיבְעִיָּה לִיה בְּמַעֲשֵׁר הַוֹּאֵל
וְהִינֵן צִרִין בְּצִית אִי מִתְּאֵכִיל
לְיִירֹשָׁלַם לְפָנֵי ה' קִרְיָא בִּיָּה אִי לֹא
בְּכֹר נִמְי כִי הִיא גּוֹוֹנָה מִיבְעִי
לִיה כְּגוֹן בְּכֹר שְׁמֵרָק דְּמֹו וְחֹרֵב
הַבֵּית וְעִדְיִין בְּשֵׁרוֹ קִיִּים מֵהוּ
שִׁאֲלֹכֵהוּ: אֲמַר רַבִּינָא לְעוֹלָם קַסְבֵּר
לֹא קְדָשָׁה וְהִכָּא. דְּקָא פִּשְׁטָא לִיה
לְמַעֲשֵׁר מְכֹבֹר בְּכֹבֹר שֶׁאֵין צִרִין
לְבִיצֵת דְּוִמִּית דְּמַעֲשֵׁר עֲסָקִין וְהָא
לְמַעֲשֵׁר לִיה דְּלֹא מִתְּאֵכִיל מִשּׁוֹם
דְּלִיתֵיהּ בְּשֵׁרוֹ לְדִמְיָה דְּכִיבִישׁ וְהָא דִּמְסֵ
וְתֹרֹק עַל הַמּוֹצֵחַ וְגו' וּבְשֵׁרֵם יִיָּה
לָךְ וְגו' וְיִלִּין מִיָּיָה בְּשַׁעֲה שֶׁהִיא רִאשִׁיָּה
לְחִירֵקָת דֵּס אֲתָה אוֹכֵל אֵת הַבֶּשֶׂר וְלֹא
מִשְׁהֵרֵם הַמּוֹצֵחַ: וְכִי דְבֵר הַלְמַד
בְּהִיקָשׁ. מִן הַדֵּס: חִיִּיר וּמֹלַמֵּד. עַל
הַמַּעֲשֵׁר בְּהִיקָשׁ הָא קִיַּמָּא לָן בְּזֻבְזִים
בְּאִחְזָהוּ מִקּוֹמֵן (דף מט:) שֶׁאֵין לְמַדִּין
בְּקִדְּשֵׁים לְמַד מִן הַלְמַד: חוֹלִין הוּא.
וּבְחֻזְלִין לְמַדִּין לְמַד מִן הַלְמַד:

הניחא

דאמערין למסקנא דלא קדשה אס כן
גבגי בצור נמי למה לי היקשא דצבורי
לתדשים בחוק ועוד קשה דקאמר ולע
ממעטין (ה) מהך היקשא וקשה דהא
מעשר נמי לא יאה מתאכיל צירושלים
דקדושת הארץ בטלה דודאי קדושת
מימייהו שאין המזבח כלל נזר וגריס לעו
בצבורי לדמו דצענין שיהא המזבח
בצלה פדיון ואס תאמר צרייתא דאמ
מעשר מינייהו ויש לומר דוד
ובדאי היה להש"ס להשיב ד
הנהגה ולא בשביל אכילה לחוד ומעשר
הש"ס להעמיד בצבור שגורר
דהיקש הכתוב ואין נכון להעמיד
מעשר לצבור אלא דוקא כש
בצבור ומתן יכול להיות דומה מעשר
להיות בצבור שאתר הבית אלא

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

יפ.

עין משפט
גר מצוה

כז א מ״י פ״ג מהל' זכורים הל' א סגמ
 עשין קלט:
כח ב מ״י שס הל' ב:
כט ג מ״י פ״ב מהל' מעשר שני הל' א
 סגמ עשין קלו:
ד [מ״י פ״ג מהל' זכורים הלכה ין]:
ה [מ״י שס הלכה ד]:
ע ו מ״י פ״א מהל' תרומות הל' א ופ״ו מהל' צית בחמירה הל' טו:

מוסף רש"י

[illegible]

יבול יעלה אדם מעשר ^(ז) בידו ביום הזה. ואכלנו בלא פדיון דקדושה ^(א) (ירושלים) לא בטלה לענין מעשרות:

ולא ימא מצוה בו. פירוש שכן טעוין קריאה למזוה קודם שיאכל צכורים ומעשר שני אוכלין אותו בלא שום ^(א) קריאה ומה שקורין למעשר בשנה שלישית היה ואז לא היה נוהג כלל מעשר שני:

מה להצד השוה שבחן שכן יש בהן צד מובהק. ויפסד לענין שכן אסורים לגרים שצריכת רצה לעולם^(א) והא דלאמר בצרייתא צכורים יוכיח צ"ל דמיייר צכורים שהופרשו צפני חורבן הבית דאם הופרשו אחר הבית אינן קדושים כלל וחולין הן דתנן פרק שני ^(א) דצכורים יש בתרומה ומעשר מה שאין כן צכורים שהתרומה והמעשר אוקרין ויש להם שיעור ונוהגין בכל הפירות צפני הבית ושלא צפני הבית וצכורים אינן אלא בשצעה מיינן וצפני הבית:

ק"ק "משיראו פני הבית דתניא רבי אליעזר בחוץ ומקצתן בפנים וחולין לכל דבריהם קדש לכל דבריהם הנחה מעכבת בהן בהן כמאן כי האי ויסי אומר שלשה ששה זקנים רבי אלה אדם מעשר שני שכלנו ודין הוא בכור ששני טעון הבאת

אלא בפני הבית אף
הבית מה לבכור שכן
לגבי מזבח בכורים
מעונים הנחה ת"ל
הקדוש וגו' מקיש מעשר
אלא לפני הבית אף
הבית ואם איתא
שכן מעונים קרייה
דעייכובא ליכא מצוה
ליפרוך אלא אמר רב
דרי הגר דבעי למימר
ענינו ולא מצי אמר לא
נא ותיתי במה הצד
להצד השוה שבתן
מאי קסבר אי קסבר
שה לשעתה וקדשה
נמי אי קסבר קדושה
ה ולא קדשה לעתיד
תבעי אמר רבינא
לשעתה ולא קדשה
בבכור שזורק דמו
וחרב הבית ועדיין
שרו לדמו מה דמו
מזבח ומקיש מעשר
למד בהקש חזר
ר דגן חולין הוא
הנחיא

כהאי גוונא אצל קשה לגירסא זו
 שיטא דלא יעלה בירושלים יותר משאר עירות כיון דלא קדשה ותו
 דהיכא דאכיל הו לכו כחון לחומה כיון דלא קדשה והו ליה כאוכל
 ר' לדמו משמע דאי אמר קדשה מתאכיל בזכר בלא בית ולא הו
 דדמוזא שפגס אין אוכלין קדשים קלים ואמאי הא מוכח הכא היכי
 דגרס לעיל ואי סבר לא קדשה מעשר נמי והכי פירושא אפילו
 גי' ה' אלהיך ואין לתמוה אי לא קדשה לא כן לא משכחת מעשר
 קדשה לעמיד ללא לענין מעשרות ולא תליא הכא בזה אלא הכא
 בלאו טעמא דבכור ללא משום קדושת ו' הארך אלא משום דלתקש
 כל כמה דלפנין דבכור לא מתאכיל מעשר נמי לא מתאכיל
 ים לא מתאכיל כשאין מוצח אם הונחו אצל מוצח וחרב דבעי
 ים ויכחו מיירי בזכורים שלא הוצאו כלל בפני הבית עד לאחר
 מעשר לזכורים אלו שהרי נריכים הנחה ונריכים לבית גם בשביל
 אכילה לבד אלא דלא חייש ליה לפי שאינו נשאר במסקנא ומה
 דו כשהוצא אחר הבית כמו בזכורים משום דתנא מסיים קרא
 וי כלל למעשר דהא מחוסר מתן דס ואימורין כדפ"ל ולא שייך
 א בשביל האכילה דלפני ה' והשתא הויה דומיא דמעשר דודאי
 ק על גב דלא נשאר במסקנא ובכור נמי שבתחלת הברייתא יכול
 ד כלל לדמות לו מעשר והיינו דמותיב שכן אין טעון מתן דמים:

רישא

בצפוני הצ'ית ומרכז וכו' ויליף צ'שך מדם דכי היכי דלמי הוי דם השמא לא היה זרם. ללא חידוש לעמיד לצא. צ'ש